

Vergaderjaar 2022–2023

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 920

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 december 2022

Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Defensie en de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid, over de huidige stand van zaken ten aanzien van de overbrenging van personen uit Afghanistan.

Stand van zaken

Na het einde van de evacuatiefase zijn in de overbrengingsfase vanaf 26 augustus 2021 tot op heden 2591 personen uit Afghanistan overgebracht naar Nederland. Er komen momenteel nog 156 personen in aanmerking voor overbrenging, daarvan verblijven 151 personen in Afghanistan en 5 personen verblijven in een ander land dan Afghanistan. Onderstaande tabellen geven inzicht in de aantallen personen die zijn overgebracht sinds de laatste Kamerbrief van 17 oktober jl.¹ en die nog in aanmerking komen voor overbrenging naar Nederland.

Voortgang sinds Kamerbrief van 17 oktober jl.

In de brief van 17 oktober jl. is de voortgang van de overbrengingen gemeld tot en met 10 oktober. In de periode van 11 oktober tot en met 30 november zijn 40 personen overgebracht (zie tabel I). Dit aantal is beperkt omdat er weinig personen zijn met een geldig reisdocument en er op dit moment geen mogelijkheid bestaat om Afghanistan te verlaten zonder geldige reisdocumenten. Daarnaast is er één persoon afgewezen en zullen 10 personen niet langer overgebracht worden (4 personen hebben meerdere malen niet gereageerd en 6 personen hebben aangegeven af te zien van overbrenging). Daar staat tegenover dat er 18 mensen zijn bijgekomen die vallen onder de open einde tolken regeling. Dit betekent dat per saldo het aantal nog over te brengen personen is afgenomen met 33 (tabel II: van 189 tot 156).

¹ Kamerstuk 34 952, nr. 181

De toetsing van de verschillende groepen die vermeld staan in tabel II is vrijwel geheel afgerond, mede omdat er geen nieuwe aanvragen meer in behandeling worden genomen met uitzondering van de tolken en enkele schrijvende gevallen. Afhankelijk van de uitkomst van verschillende rechtszaken die op dit moment lopen, neemt het aantal personen dat in aanmerking komt voor overbrenging mogelijk nog toe. Ook de komende tijd zal het kabinet al het mogelijke blijven doen om de groep die daarvoor in aanmerking komt zo spoedig mogelijk naar Nederland over te brengen.

Tabel I – Totaal aantal overgebrachte personen sinds 26 augustus 2021

I – OVERGEBRACHT	Brief 17 okt '22	Stavaza 30 nov '22
Totaal aantal personen overgebracht sinds 26 augustus 2021	2.551	2.591

Tabel II – Nog over te brengen personen, uitgesplitst naar categorie

CAT	II – NOG NAAR NL OVER TE BRENGEN PERSONEN per categorie (incl. gezinsleden)	Brief 17 okt '22	Stavaza 30 nov '22
1	Nederlanders en Afghanen met een verblijfsrecht in NL	25	15
2	Motie-Belhaj c.s. – opgeroepen tijdens acute evacuatiefase (15–26 aug 2021)	0	0
3	Speciale voorziening verdere uitvoering Motie-Belhaj c.s. (brief 11/10/»21) – NGO medewerkers	19	19
4	Speciale voorziening verdere uitvoering Motie-Belhaj c.s. (brief 11/10/»21) – MINDEF en EUPOL personeel	13	11
5	Tolkenregeling MINDEF (tolken, hoog-profiel en politie missiepersoneel)	48	56
6	Lokale staf Nederlandse ambassade	0	0
7	Lokale staf internationale organisaties (EU, VN, NAVO)	0	0
8	Extra inspanning tbv (fixers van) journalisten en MR-verdedigers op basis van lijst EU	5	1
9	Achtergebleven kerngezinsleden	79	54
	TOTAAL NOG NAAR NL OVER TE BRENGEN:	189	156
	<i>Waarvan in transit:</i>	0	5
	<i>Waarvan nog in Afghanistan:</i>	189	151

Vooruitblik overbrenging

De mogelijkheden om de groep die nog in aanmerking komt over te brengen naar Nederland zijn op dit moment beperkt omdat het merendeel van deze groep geen geldig reisdocument heeft. De personen die wel beschikken over een paspoort lukt het slechts sporadisch om een visum te verkrijgen, meestal voor Iran of Pakistan. In die landen assisteert de Nederlandse ambassade hen bij de overbrenging naar Nederland. De meest gebruikte route loopt op dit moment via Iran, ondanks de onrust in dat land.

De grootste uitdaging blijft derhalve de overbrenging van personen zonder geldige reisdocumenten. Het aanvragen van een paspoort in Afghanistan was de afgelopen maanden feitelijk onmogelijk, omdat de paspoortkantoren gesloten zijn. Het verkrijgen van toestemming van Pakistan voor een nieuwe (vierde) mogelijkheid om ongedocumenteerden over land naar Pakistan te laten reizen, zou voor deze groep een uitkomst bieden. Het kabinet spant zich hiervoor in.

Mocht Pakistan opnieuw bereid zijn om ongedocumenteerden naar Nederland te laten reizen dan is het kabinet voornemens aan de overgebleven personen op de lijst te communiceren dat dit de laatste optie zal zijn om geassisteerd naar Nederland overgebracht te worden. De geassisteerde overbrenging zal daarna worden afgebouwd. Men zal dan ook actief worden aangespoord om van deze laatste optie gebruik te maken. Omdat dit in principe de laatste optie zal zijn om ongedocumenteerden geassisteerd over te brengen naar Nederland, zal deze boodschap worden afgegeven aan zowel personen die al eerder een aanbod tot overbrenging hebben gehad, als aan personen voor wie dit niet het geval is. Maken zij geen gebruik van deze mogelijkheid dan behouden zij wel het recht om zelfstandig naar Nederland te komen en wordt hen in Nederland de gelegenheid geboden om een asielaanvraag in te dienen. Indien personen wel gebruik willen maken van de laatste optie tot geassisteerde overbrenging maar dit buiten hun schuld niet lukt, dan zullen zij nog steeds in aanmerking komen voor een vorm van geassisteerde overbrenging.

Het is op dit moment nog onzeker of Pakistan ongedocumenteerden zal toestaan opnieuw over land naar Pakistan te reizen. Indien deze mogelijkheid niet tot stand komt en paspoortafgifte moeilijk blijft, zullen alternatieven voor geassisteerde overbrenging worden onderzocht. Een deel van de groep die nog in aanmerking komt, zal zonder de Pakistan-optie mogelijk geen enkel concreet aanbod tot overbrenging naar Nederland hebben gehad. In lijn met wat ik daarover op 31 maart jl. aan uw Kamer heb toegezegd, zal de geassisteerde overbrenging in ieder geval doorgaan totdat iedereen tenminste één concreet aanbod heeft gekregen. Ik zal uw Kamer in het voorjaar opnieuw informeren, ook met het oog op de uiteindelijke afronding van het overbrengingsproces.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra